

Kopimottaker:
Fylkesmannen i Oslo og Viken
Pb 325
1502 MOSS

Vår dato: 19.12.2019
Vår referanse: 19/61163 - 4
Deres dato:
Deres referanse:

Informasjonsbrev - Overføring av oppgaver på landbruksområdet fra Fylkesmannen til kommunene

Som en del av kommunereformen vil kommunene fra 1.1.2020, få overført ansvaret fra fylkesmannen for forvaltning av tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket og tilskudd til tiltak i beiteområder, jf. Prop. 113 S (2018-2019) *Kommuneproposisjonen 2020*. Dette innebærer at kommunene blir førstelinjemyndighet for store deler av de landbrukspolitiske virkemidlene. Ordningene blir finansiert over Landbrukets utviklingsfond under jordbruksavtalen kap. 1150 post 50, samt kap 1149 post 71 i statsbudsjettet, og utgjør i 2020 henholdsvis 133 mill. kroner og 23 mill. kroner. Av Kommuneproposisjonen framgår det at kommunene også skal forvalte tilskudd til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og verdensarvområdene Vegaøyan og vestnorsk fjordlandskap. Utvalgte kulturlandskap og verdensarvområdene finnes i ca 50 av landets kommuner, informasjon om denne ordningen sendes separat til disse kommunene.

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Formålet med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket er at det ut fra regionale og lokale prioriteringer blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivarettatt og videreutviklet. Det henvises til forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (FOR-2004-02-04-447 og FOR-2017-10-04-1583).

Kommunene er allerede i dag førstelinjemyndighet for deler av virkemidlene som reguleres av forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, herunder tilskudd til skogkultur og tilskudd til miljøtiltak i skog. Endringen som er vedtatt i Prop. 113 S gjelder tilskudd til skogveier og taubane o.a. Kommunene skal nå også forvalte tilskudd til bygging av nye eller ombygging av eksisterende skogsveier når dette bidrar til helhetsløsninger som gir grunnlag for utnyttelse av skog- og utmarksressursene. Tilskudd kan bare gis til veier som er godkjent etter den til enhver tid gjeldende forskrift om planlegging og godkjenning av veier til landbruksformål, eller etter plan- og bygningslovens bestemmelser.

Videre skal kommunene være førstelinjemyndighet for tilskudd med taubane, hest o.a. Tilskudd kan bare gis der det er foretatt registrering av miljøkvaliteter i området. Overføringen av oppgaver knyttet til tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket innebærer at kommunene får et helhetlig ansvar for oppbygging og skjøtsel av skog og for infrastrukturen i skogbruket.

Årlig blir det behandlet opp mot 500 søknader om tilskudd til veibygging. Det er stor variasjon i antall søknader mellom kommunene. Det blir årlig behandlet om lag 300 søknader om driftstilskudd. Det er i hovedsak fylker med mye taubaneterreng som har mye søknader.

Mer om oppgavene

Tidligere har kommunen hatt ansvar med å forberede, anbefale og prioritere tilskuddssøknadene for Fylkesmannen. Det som er nytt for kommunen nå er at de også skal fatte vedtak om tilskudd, og sørge for utbetaling av midler gjennom fagsystemet. I fagsystemet er det laget rutiner for innmelding av veiprosjekter, kalt veibank. Veibanken er et verktøy som skal brukes for å planlegge og prioritere bruken av tilskuddsmidlene.

Oversikt over oppgaver vei

- Fastsette overordnede retningslinjer (nytt)
- Fatte vedtak om tilskudd basert på retningslinjene (nytt)
- Før bygging starter skal byggeplaner godkjennes
- Sluttkontroll av veier – gjøres i felt og føres i fagsystem
- Utbetaling av tilskudd fra fagsystemet (nytt)
- Registrere potensielle veier i Veibank (nytt)
- Gjennomføre veivedlikeholdskontroller i felt (5 og 10 årskontroller)
- I tillegg er kommunen en pådriver
 - Oppfølging av veier som drar ut i tid
 - Omfordeling av midler ved behov

Oversikt over oppgaver taubane, hest og annet – alle oppgaver

- Fastsette overordnede retningslinjer (nytt)
- Fatte vedtak om tilskudd basert på retningslinjene (nytt)
- Utbetaling av tilskudd fra fagsystemet (nytt)

Når vedtaksmyndighet for vei- og driftstilskudd ligger hos kommunene skal retningslinjer og vilkår for tilskudd fastsettes av kommunene i samarbeid med Fylkesmannen og skognæringen. Kommuner som ikke fastsetter slike retningslinjer får ikke tildelt ramme fra Fylkesmannen.

Det er en fordel om kommuner kan samarbeide om felles retningslinjer i en region, og prioritere søknader innenfor en regionvis tilskuddsramme.

Tidligere har kommunene lagt inn tilskuddssøknader i fagsystemet basert på byggesøknader som kommunen har godkjent. Nå skal kommunen også bevilge tilskudd i fagsystemet. Denne modulen vil være tilgjengelig for kommunene i løpet av januar 2020. I tillegg må kommunen skrive et vedtaksbrev.

For delutbetalinger kreves det et godkjent regnskapssammendrag. Før sluttutbetaling av tilskudd kan finne sted, må veien være godkjent. Dette er kommunene kjent med fra tidligere. Sluttutbetaling krever at veien er kartfestet og at regnskapssammendrag er godkjent i fagsystemet.

For vedtak fattet av Fylkesmannen vil kommunen som utgangspunkt være ansvarlig for oppfølging av vilkår satt av Fylkesmannen. Kommunen blir vedtaksmyndighet også for søknader innsendt i 2019, men ikke ferdigbehandlet av fylkesmannen, da i samråd med fylkesmannen. Eventuelle klager håndteres etter reglene på vedtakstidspunktet. Dette betyr at vedtak fattet av Fylkesmannen skal behandles av direktoratet som klageinstans.

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Formålet med tilskudd til tiltak i beiteområder er å legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområdene.

Totalrammen for tilskuddsordningen er 23 mill kr i 2020. Av totalrammen er 5 mill. kr øremerket tiltak knyttet til kostnader for beitenæringen som følge av tiltak mot skrantesjuka på rein i Nordfjella, som vil bli forvaltet av Fylkesmannen. Resterende ramme, som forvaltes av kommunen, er derfor 18 mill kr.

Tilskudd til tiltak i beiteområder er regulert i egen forskrift (FOR-2013-02-04-206 og FOR-2017-10-03-1582). Tilskuddet er rettet mot lag eller foreninger (beitelag, grunneierlag, radiobjellelag) som er registret i enhetsregisteret, som driver næringsmessig beitedrift og som iverksetter investeringstiltak og/eller planleggings- og tilretteleggingsprosjekter i beiteområder. Enkeltforetak kan også søke.

Kommunen fastsetter lokale retningslinjer, innenfor rammen av forskrift og rundskriv, lyser ut midlene og innvilger tilskudd.

Administrasjon av ordningene

Landbruksdirektoratet er ansvarlig for regelverket knyttet til ordningene og for oppfølging av de økonomiske virkemidlene. Felles for alle ordningene er at de er regulert i egne forskrifter. Landbruksdirektoratet vil også utarbeide egne rundskriv eller retningslinjer til hver av ordningene. Landbruksdirektoratet vil i tildelingsbrevet til fylkesmannen fordele de økonomiske rammene til regionene basert på driftsomfang, behovsrapportering og planlagte prosjekter. Fylkesmannen vil deretter fordele de økonomiske rammene videre til kommunene.

Søknadsprosessen for behandling av tilskudd er digital, via Altinn. Dette innebærer at for tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket vil saksbehandlingen skje gjennom fagsystemet ØKS. For tilskudd til tiltak i beiteområder og UKL vil saksbehandlingen skje i fagsystemet Agros.

Fylkesmannen vil fortsatt være kompetansesenter for kommunene på landbruksområdet også for de nye oppgavene. Fylkesmannen vil derfor iverksette opplæringstiltak for kommunene i forbindelse med overføringen av oppgaver.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Vibeke Tronstad Selnes
seksjonssjef

Per Guldbrand Solli
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Kopi til:

Fylkesmannen i Agder	Pb 788 Stoa	4809	ARENDAL
Fylkesmannen i Innlandet	Pb 987	2604	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Pb 2520	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Nordland	Pb 1405	8002	BODØ
Fylkesmannen i Oslo og Viken	Pb 325	1502	MOSS
Fylkesmannen i Rogaland	Pb 59	4001	Stavanger
Fylkesmannen i Troms og Finnmark	Statens hus	9815	VADSØ
Fylkesmannen i Trøndelag	Pb 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Vestfold og Telemark	Pb 2076	3103	TØNSBERG
Fylkesmannen i Vestland	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Landbruks- og matdepartementet	Pb 8007 Dep	0030	OSLO